

คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

เกร็ดความรู้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรื่อง Current Practice in Respiratory Care for Adults and Children ๒๐๑๘:
Basic, present and future trend

ในสังคมปัจจุบันที่มีการพัฒนาชุมชนเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจและด้านการคมนาคม จึงทำให้มีการก่อสร้างตึกอาคาร ถนน และโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก เป็นผลทำให้เกิดฝุ่นละอองขนาดเล็กและก๊าซพิษต่าง ๆ ในบรรยากาศ ซึ่งปัจจัยนี้เป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งที่ทำให้ประชาชนในยุคปัจจุบันเจ็บป่วยเป็นโรคเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจเพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีต โดยสามารถพบความเจ็บป่วยนี้ได้ในทุกเพศและทุกวัย พบได้ทั้งที่เป็นการเกิดขึ้นแบบเฉียบพลันและเป็นแบบเรื้อรัง การให้การดูแลและการบำบัดรักษาในระบบทางเดินหายใจจึงถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ซึ่งองค์ความรู้ในการดูแลและการบำบัดรักษา ระบบทางเดินหายใจนั้นมีความเจริญก้าวหน้าและมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา พยาบาลจึงควรมีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนมีทักษะในการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจและสามารถนำความรู้ที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมในการดูแลผู้ป่วยแต่ละรายได้ เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลและการรักษาที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยที่มีปัญหาเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ เริ่มต้นตั้งแต่การประเมินสภาพของผู้ป่วย โดยการซักประวัติ การตรวจร่างกาย และการส่งตรวจพิเศษต่าง ๆ ซึ่งผลการตรวจอันหนึ่งที่มีความสำคัญและนำไปสู่การวินิจฉัยโรคคือ การถ่ายภาพรังสี เพราะผลที่ได้จาก film X-ray จะทำให้ทราบถึงลักษณะของ Heart and Mediastinum, Trachea, Hilar, Lung, Diaphragm, และ Thoracic การประเมินสภาพผู้ป่วยที่ครอบคลุมครบถ้วนจะนำมาสู่การวินิจฉัยโรคได้อย่างถูกต้อง และทำให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลบำบัดรักษาอย่างรวดเร็วและเหมาะสม การให้การรักษาและการพยาบาลแก่ผู้ป่วยที่มีปัญหาเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจจะต้องคำนึงถึงพยาธิสภาพของโรค รวมไปถึงอาการและอาการแสดงของผู้ป่วยเป็นสำคัญ และปัญหาที่พบได้บ่อยในผู้ป่วยกลุ่มนี้คือการเกิดภาวะพร่องออกซิเจน จึงควรตระหนักถึงความสำคัญและดูแลให้ผู้ป่วยได้รับออกซิเจนอย่างเพียงพอ ข้อบ่งชี้ในการรักษาด้วยออกซิเจน คือ ๑) ผู้ป่วยมีภาวะพร่องออกซิเจนคือ ผู้ใหญ่ที่มีค่า PaO_2 ในเลือด < 70 mmHg หรือ $SpO_2 < 92\%$ และทารกที่มี PaO_2 ในเลือด < 50 mmHg หรือ $SpO_2 < 88\%$ ขณะหายใจในอากาศธรรมดา ๒) ผู้ป่วยที่อาจมีภาวะพร่องออกซิเจนแบบเฉียบพลัน ๓) ผู้ป่วยที่มีลมรั่วในช่องเยื่อหุ้มปอด (pneumothorax) ๔) ผู้ป่วยหลังดมยาสลบ ซึ่งอุปกรณ์การให้ออกซิเจนแบ่งเป็น 2 ระบบ คือ Variable performance system และ Fixed performance system ควรเลือกใช้ให้เหมาะสมโดยพิจารณาจากอาการและอาการแสดงของผู้ป่วย นอกจากนี้ควรดูแลให้ผู้ป่วยได้รับความชื้นที่เหมาะสม รวมถึงดูแลพ่นยาและขับเสมหะอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้ผู้ป่วยได้รับออกซิเจนดีมากขึ้น และจากการศึกษาในปัจจุบันพบว่าการจัดผู้ป่วยที่มีการระบายอากาศไม่ดีให้อยู่ในท่าคว่ำ (prone position) จะช่วยทำให้ผู้ป่วยมีระดับออกซิเจนในเลือดสูงขึ้น ขับเสมหะได้ดีขึ้น และลดการเกิดภาวะปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจได้

การที่พยาบาลมีความรู้และมีทักษะในการให้การดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ รวมถึงการนำความรู้ที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในการดูแล จะทำให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ใช้เวลารักษาในโรงพยาบาลลดลงและเสียค่าใช้จ่ายน้อยลงอีกด้วย

เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เสนอโดย นางนิศารัตน์ ชูช ญู นางสาวศิริพร ขาวสุรินทร์ และนางสาวจินตนา เกษมศิริ